

31ο Ενημερωτικό Σημείωμα

Φεβρουάριος 2022

Ατυχήματα και προβλήματα υγείας που συνδέονται με την εργασία

Στο 31ο Ενημερωτικό Σημείωμα του Παρατηρητηρίου της Γενικής Γραμματείας Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων (ΓΓΔΟΠΙΦ) παρουσιάζονται στατιστικά στοιχεία, ανά φύλο, της Ειδικής Έρευνας της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (AD HOC ΕΝΟΤΗΤΑ 2020) που διενεργήθηκε αναφορικά με τα ατυχήματα και τα προβλήματα υγείας που συνδέονται με την εργασία. Η έρευνα διεξήχθη παράλληλα με την Έρευνα Εργατικού Δυναμικού του Β' τριμήνου του 2020.

- **Ατυχήματα στον χώρο εργασίας, ανά φύλο**

- ✓ Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας, εκτιμάται ότι το 1,9% των ατόμων που εργάζονται ή εργάστηκαν τους τελευταίους 12 μήνες, ανέφεραν ότι είχαν τουλάχιστον ένα ατύχημα στο χώρο εργασίας κατά τους τελευταίους 12 μήνες.
- ✓ Το ποσοστό των ατυχημάτων φαίνεται να είναι υψηλότερο στους άνδρες παρά στις γυναίκες (2,6% και 1,1%), αντίστοιχα, ενώ αυξάνεται στις ηλικίες από 45 ετών και άνω (2,3%).
- ✓ Επίσης, το 8,4% των ατυχημάτων είναι τροχαία, τα οποία επίσης αφορούν συχνότερα στους άνδρες παρά στις γυναίκες (8,7% και 7,6% αντίστοιχα), ενώ εμφανίζονται περισσότερο στην ηλικιακή ομάδα 15-34 (11,1%).

Πίνακας 1: Εμφάνιση ατυχημάτων κατά τη διάρκεια της εργασίας τους τελευταίους 12 μήνες κατά φύλο και ηλικία

ΣΥΝΟΛΟ		ΦΥΛΟ		ΗΛΙΚΙΑ			
		Άνδρες	Γυναίκες	15-34	35-44	45-54	55+
Ποσοστά (%)							
Είχαν τουλάχιστον ένα ατύχημα*	1,9	2,6	1,1	1,3	1,9	2,3	2,3
Τροχαίο**	8,4	8,7	91,3	11,1	7,7	8,0	8,1
Άλλο**	91,6	7,6	92,4	88,9	92,3	92,0	91,9
Δεν είχαν κανένα ατύχημα*	89,2	89,1	8,3	89,5	89,9	89,4	87,4
Δεν απάντησαν*	8,8	89,3	9,6	9,2	8,1	8,3	10,3

*Το ποσοστό εμφάνισης ατυχημάτων αφορά στα άτομα που εργάζονται ή εργάστηκαν τους τελευταίους 12 μήνες

**Τα ποσοστά για το είδος του ατυχήματος (τροχαίο ή άλλο) αφορούν στα άτομα που είχαν ατύχημα

- **Κλάδοι – Ατυχήματα στο χώρο εργασίας**

- ✓ Οι κλάδοι με το υψηλότερο ποσοστό ατυχημάτων στην εργασία αφορούν στην πρωτογενή και τη δευτερογενή παραγωγή.
- ✓ Το υψηλότερο ποσοστό απαντάται στις κατασκευές (6,0%) ενώ ακολουθούν η γεωργία, δασοκομία και αλιεία (3,8%), και η βιομηχανία και ενέργεια (3,3%).
- ✓ Οι κλάδοι με τα χαμηλότερα ποσοστά ατυχημάτων είναι η εκπαίδευση (0,2%) και οι χρηματοπιστωτικές και επιχειρηματικές δραστηριότητες (0,5%).

- **Επαγγελματικές ομάδες – Ατυχήματα στο χώρο εργασίας**

- ✓ Η επαγγελματική ομάδα με το υψηλότερο ποσοστό ατυχημάτων στην εργασία είναι οι ειδικευμένοι τεχνίτες (5,1%), ακολουθούμενη από τους γεωργούς, κτηνοτρόφους, δασοκόμους και αλιείς (4,0%).
- ✓ Οι επαγγελματικές ομάδες με τα χαμηλότερα ποσοστά ατυχημάτων είναι οι επαγγελματίες (0,6%) και οι υπάλληλοι γραφείου (0,7%).

- **Κλάδοι – Προβλήματα υγείας που σχετίζονται με την εργασία τους τελευταίους 12 μήνες**
 - ✓ Οι κλάδοι με το μεγαλύτερο ποσοστό εμφάνισης προβλημάτων υγείας αφορούν στην πρωτογενή και τη δευτερογενή παραγωγή.
 - ✓ Το υψηλότερο ποσοστό συναντάται στις κατασκευές (5,6%) ενώ ακολουθούν η γεωργία, δασοκομία και αλιεία (5,0%), και η βιομηχανία και ενέργεια (4,4%).
 - ✓ Αντίθετα, το χαμηλότερο ποσοστό εμφάνισης προβλημάτων υγείας εμφανίζονται στην εκπαίδευση και τη δημόσια διοίκηση (1,7% και 1,8%, αντίστοιχα).

- **Επαγγελματικές ομάδες – Προβλήματα υγείας που σχετίζονται με την εργασία τους τελευταίους 12 μήνες**
 - ✓ Οι επαγγελματικές ομάδες που υποφέρουν περισσότερο από προβλήματα υγείας που σχετίζονται με την εργασία είναι οι γεωργοί, κτηνοτρόφοι και αλιείς, και οι ανειδίκευτοι εργάτες, χειρώνακτες και μικροεπαγγελματίες (5,2% και 4,2% αντίστοιχα).
 - ✓ Αντιθέτως, το χαμηλότερο ποσοστό εμφάνισης προβλημάτων υγείας εμφανίζεται στους υπαλλήλους γραφείου και στους επαγγελματίες (1,3% και 1,8%, αντίστοιχα).

Παράγοντες στην κύρια εργασία που επηρεάζουν την σωματική υγεία ανά φύλο και ηλικία

- Ως πιο επικίνδυνος παράγοντας για την σωματική υγεία των απασχολουμένων αναφέρονται οι επίπονες στάσεις ή κινήσεις (22,2%), ενώ ως δεύτερος πιο επικίνδυνος αναφέρεται η έντονη οπτική συγκέντρωση (9,4%).
- Οι άνδρες εμφανίζονται περισσότερο εκτεθειμένοι σε βαριά φορτία (7,9% έναντι 2,9% για τις γυναίκες), χημικές ουσίες, σκόνη, αναθυμιάσεις (5,7% έναντι 3,3% για τις γυναίκες) και κίνδυνος από τη χρήση μηχανημάτων ή εργαλείων (6,3% έναντι 1,8% για τις γυναίκες).
- Οι γυναίκες είναι περισσότερο εκτεθειμένες σε επαναλαμβανόμενες κινήσεις των χεριών (8,1% έναντι 4,9% για τους άνδρες) και έντονη οπτική συγκέντρωση (11,2% έναντι 8,1% για τους άνδρες).
- Σημειώνεται, επίσης, ότι, συνολικά, το 65,3% των ατόμων αναφέρουν κάποιον από τους παρακάτω παράγοντες (Πίνακας 2) ως επικίνδυνο για τη σωματική τους υγεία, περισσότερο οι άνδρες (68,5%) παρά οι γυναίκες (60,9%). Τέλος, δεν παρατηρούνται αξιοσημείωτες διαφορές ανάμεσα στις ηλικιακές κατηγορίες.

Πίνακας 2: Έκθεση σε παράγοντες που επηρεάζουν την σωματική υγεία στην κύρια εργασία κατά φύλο και ηλικία

Ποσοστά (%)	ΣΥΝΟΛΟ	ΦΥΛΟ		ΗΛΙΚΙΑ			
		Άνδρες	Γυναίκες	15-34	35-44	45-54	55+
Εκτεθειμένοι σε ένα τουλάχιστον παράγοντα που επηρεάζει την σωματική υγεία	65,3	68,5	60,9	64,5	65,1	64,8	67,1
Επίπονες ή κουραστικές στάσεις ή κινήσεις	22,2	20,2	24,9	21,5	21,1	21,2	26,4
Επαναλαμβανόμενες κινήσεις των χεριών	6,3	4,9	8,1	7,1	6,1	6,3	5,5
Χειρισμός βαρέων φορτίων	5,8	7,9	2,9	5,1	6,0	5,8	6,4
Θόρυβος	0,9	1,0	0,9	1,2	0,8	1,0	0,8
Ισχυρές δονήσεις	0,1	0,2	0,1	0,2	0,1	0,1	0,2
Χημικές ουσίες, σκόνη, αναθυμιάσεις, καπνούς ή αέρια	4,7	5,7	3,3	4,2	4,7	4,8	5,1
Έντονη οπτική συγκέντρωση	9,4	8,1	11,2	8,8	10,3	10,0	7,9
Κίνδυνος γλιστρήματος, παραπατήματος ή πτώσης	3,0	3,7	2,1	2,9	2,6	3,0	3,6
Χρήση μηχανημάτων ή εργαλείων (εκτός οχημάτων)	4,4	6,3	1,8	4,3	4,7	4,0	4,3
Χρήση οχημάτων(με εξαίρεση τη μετακίνηση από και προς την εργασία)	3,3	5,2	0,7	3,5	3,1	3,5	3,2
Άλλος παράγοντας κινδύνου	5,2	5,4	4,9	5,9	5,5	5,1	3,9
Τίποτα από τα παραπάνω	26,2	23,5	30,0	26,8	27,1	27,1	22,6
Δεν απάντησαν	8,5	8,1	9,2	8,7	7,7	8,1	10,4

*Τα ποσοστά αφορούν στα άτομα που εργάζονται

- **Παράγοντες στην κύρια εργασία που επηρεάζουν την ψυχική υγεία ανά φύλο και ηλικία**

- ✓ Το 63,0% των απασχολούμενων αναφέρουν ότι εκτίθενται σε παράγοντες που επηρεάζουν την ψυχική υγεία και εξ αυτών, ως ο πιο επικίνδυνος παράγοντας αναφέρεται συχνότερα η εργασιακή ανασφάλεια, 20,9% και η μεγάλη πίεση χρόνου ή φόρτου εργασίας 19,3%.
- ✓ Αντίθετα, η βία/απειλή και οι παρενοχλήσεις/εκφοβισμοί αναφέρονται με σημαντικά μικρότερη συχνότητα (1,5% και 0,3%, αντίστοιχα).

- ✓ Τα αποτελέσματα διαφοροποιούνται ελαφρώς κατά φύλο ενώ η μεγαλύτερη διαφορά εντοπίζεται στα προβλήματα με δύσκολους πελάτες, ασθενείς, μαθητές κ.λπ. (12,6% για τους άνδρες και 16,0% για τις γυναίκες).
- ✓ Όσον αφορά στην ηλικία, η συνολική έκθεση σε παράγοντες που επηρεάζουν την ψυχική υγεία είναι αυξημένη σε μικρότερες ηλικίες με πιο χαρακτηριστική περίπτωση την εργασιακή ανασφάλεια.

Πίνακας 3: Έκθεση σε παράγοντες που επηρεάζουν την ψυχική υγεία στην κύρια εργασία κατά φύλο και ηλικία

Ποσοστά (%)		ΣΥΝΟΛΟ	ΦΥΛΟ		ΗΛΙΚΙΑ			
			Άνδρες	Γυναίκες	15-34	35-44	45-54	55+
Σημαντικότερος παράγοντας που επηρεάζει την ψυχική υγεία	Εκτεθειμένοι σε ένα τουλάχιστον παράγοντα που επηρεάζει την ψυχική υγεία	63,0	63,3	62,5	65,1	63,9	63,4	58,2
	<u>Μεγάλη πίεση χρόνου ή φόρτου εργασίας</u>	19,3	19,9	18,4	17,8	21,0	20,0	17,4
	<u>Βία ή απειλή βίας</u>	1,5	1,8	1,0	1,6	1,5	1,8	0,9
	<u>Παρενογλήσεις ή εκφοβισμός</u>	0,3	0,4	0,2	0,5	0,3	0,3	0,2
	Κακή επικοινωνία ή συνεργασία στον χώρο εργασίας	2,0	1,8	2,2	1,7	2,1	2,1	1,9
	Προβλήματα με δύσκολους πελάτες, ασθενείς, μαθητές κ.λπ.	14,0	12,6	16,0	13,2	13,6	14,5	14,9
	Εργασιακή ανασφάλεια	20,9	21,4	20,3	26,4	21,3	18,9	16,8
	Έλλειψη αυτονομίας ή αδυναμία να επηρεάσετε τις εργασιακές συνθήκες ή δραστηριότητες	2,0	2,2	1,7	1,8	1,6	2,4	2,2
Άλλο παράγοντα κινδύνου	2,9	3,1	2,6	2,1	2,4	3,3	4,0	
Τίποτα από τα παραπάνω	28,5	28,7	28,3	26,2	28,4	28,6	31,5	
Δεν απάντησαν	8,5	8,1	9,2	8,7	7,7	8,1	10,4	

*Τα ποσοστά αφορούν στα άτομα που εργάζονται (απασχολούμενοι)

Συμπερασματικά, οι παράγοντες που επηρέασαν περισσότερο τη σωματική υγεία των γυναικών στην κύρια εργασία τους σε σχέση με τους άνδρες συναδέλφους τους, είναι οι επίπονες ή κουραστικές στάσεις ή κινήσεις, οι επαναλαμβανόμενες κινήσεις των χεριών και η έντονη οπτική συγκέντρωση.

Οι παράγοντες που επηρέασαν περισσότερο την ψυχική υγεία των γυναικών στην κύρια εργασία τους σε σχέση με τους άνδρες συναδέλφους τους, είναι η κακή επικοινωνία ή συνεργασία στον χώρο εργασίας και τα προβλήματα με δύσκολους πελάτες, ασθενείς, μαθητές κ.λπ.

Ορισμοί

Ατύχημα στο χώρο εργασίας: ένα διακριτό και απρόβλεπτο γεγονός ή συμβάν το οποίο οδηγεί σε σωματική βλάβη και συνέβη κατά την άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας ή κατά το χρόνο που δαπανάται στο χώρο εργασίας.

Προβλήματα υγείας που συνδέονται με την εργασία: περιλαμβάνονται όλα τα προβλήματα υγείας για τα οποία το άτομο θεωρεί ότι προκλήθηκαν ή επιδεινώθηκαν από την εργασία (παλαιότερη ή σημερινή).

Έκθεση σε παράγοντες που επηρεάζουν τη σωματική υγεία: συμβαίνει κατά την εκτέλεση κινήσεων ή αισθητηριακών λειτουργιών, που αφορούν είτε την επαφή με υλικά ή την έκθεση σε περιβαλλοντικούς παράγοντες είτε την επίγνωση κινδύνου ατυχήματος, αλλά πάντα σε επίπεδο συχνότητας και έντασης όπου γίνεται αντιληπτό ως κίνδυνος ή έχει οδηγήσει σε προβλήματα σωματικής υγείας.

Έκθεση σε παράγοντες που επηρεάζουν την ψυχική υγεία: αφορά στην υποκειμενική αντίληψη του ερωτώμενου ότι εκτίθεται σε παράγοντες κινδύνου στην εργασία που μπορεί να έχουν αντίκτυπο στην ψυχική του ευεξία (συμπεριλαμβανομένης της ψυχικής υγείας).

Χώρος εργασίας: το σύνηθες περιβάλλον όπου ένα άτομο πραγματοποιεί τις δραστηριότητες της εργασίας του. Στις περισσότερες περιπτώσεις είναι η τοπική μονάδα ή εγκατάσταση, αλλά για ορισμένους εργαζομένους που εργάζονται έξω από την τοπική μονάδα (π.χ. οικοδόμοι, πυροσβέστες, κ.λπ.) είναι το γενικό περιβάλλον όπου γίνεται συνήθως η εργασία.

Η πηγή που χρησιμοποιήθηκε για την άντληση των στοιχείων είναι η Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ).

Το **paratiritirio.isotita.gr** είναι ο διαδικτυακός κόμβος της Γενικής Γραμματείας Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων (Γ.Γ.Δ.Ο.Π.Ι.Φ.) για τη συλλογή, ανάλυση, επεξεργασία και διάχυση στατιστικών δεδομένων και δεικτών που σχετίζονται με τις πολιτικές ισότητας των δύο φύλων.

Σκοπός του είναι η αποτύπωση των έμφυλων διαφοροποιήσεων σε 12 βασικά πεδία πολιτικής και η παρακολούθηση των τάσεων, εξελίξεων στην Ελλάδα σε βάθος χρόνου. Περιλαμβάνει 84 δείκτες φύλου που είτε έχουν υιοθετηθεί σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης με βάση την Πλατφόρμα Δράσης του Πεκίνου, είτε σχετίζονται με ειδικότερες εθνικές προτεραιότητες. Οι δείκτες συνοδεύονται από τα μεταδεδομένα, καθώς και από έγγραφα που αφορούν σε συναφείς εκθέσεις και μελέτες.

Paratiritirio.isotita.gr

e-mail: paratiritirio@isotita.gr